Дідковська Катерина Русланівна
здобувачка вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань
Шеленкова Наталія Леонідівна,
канд. психол.н., доцент, доцент кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Світ надзвичайно швидко змінюється, і з ним змінюються і наші цінності. Саме тому важливо зрозуміти, які цінності важливі для сучасної молоді та як вони впливають на їхнє життя та діяльність.

Ціннісні орієнтації сучасної молоді можуть різнитися залежно від країни, культурних, релігійних та інших факторів. Однак, деякі загальні тенденції, що спостерігаються серед молоді в багатьох країнах, включають:

Соціальну справедливість: багато молодих людей вважають важливими цінності, пов'язані зі справедливістю та рівністю, такі як боротьба з расизмом, сексизмом та іншими формами дискримінації.

Стрімкі зміни: зі зростанням технологій та інтернету молодь починає бути більш налаштованою на швидкі зміни, а також на постійне вдосконалення та саморозвиток.

Стійкість: в той же час, молодь все ще цінує стійкість, безпеку та стабільність, зокрема у відносинах, кар'єрі та інших аспектах життя.

Самовираження та індивідуальність: молодь також налаштована на вираження своєї індивідуальності та самовираження, що проявляється, наприклад, у зацікавленості у нетрадиційних хобі та культурних заходах.

Екологічну свідомість: багато молодих людей стають все більш свідомими щодо проблем екології та природи, тому для них важливо бути екологічно відповідальними.

Звичайно, ціннісні орієнтації молоді можуть змінюватися з часом та під впливом змін у соціальному та культурному середовищі.

Формування ціннісних орієнтацій сприяє процесу розвитку особистості в цілому. Як один з елементів структури особистості, вони відіграють вирішальну роль у регуляції поведінки, формуванні світогляду, переконань, виборі життєвого шляху, особливо на етапі становлення професійно-трудової діяльності в юнацькому віці. Саме завдяки цінностям особистість відчуває себе цілісно в оточуючому її світі.

Цінність виступає важливою характеристикою психологічної структури особистості і визначає:

-спрямованість суб'єкта на реалізацію певних відношень, які відповідають певній цінності, спрямованість на певну діяльність;

-зміст уявлення про своє «Я», що відповідає спрямованості;

-виділення у свідомості певного предметно-діяльнісного змісту і його провідну роль у формуванні самосвідомості особистості.

Візьмемо до уваги студентський вік,він є одним із найважливіших періодів інтенсивного формування основних ціннісних орієнтацій, які впливають на подальший професійний, громадянський та життєвий шлях майбутніх фахівців. Це пов'язано з активним розвитком у цей період понятійного мислення та досягненням певного статусу у суспільстві. Багато дослідників (С. Максименко, Б. Ананьєв, М. Боришевський, Н. Іванцев, Н. Максимчук та інші) при цьому підкреслюють важливість саме університетського етапу становлення особистості.

На початку навчання в закладі вищої освіти студенти стикаються з помітною, іноді кардинальною зміною соціокультурного, матеріального та комунікаційного середовища. Це призводить до стрімкого зростання (іноді віртуального) ступеня самостійності в прийнятті рішень, наслідком чого в багатьох випадках є непродумані вчинки, а іноді і явно конфліктні дії.

Студенти є дуже активною частиною суспільства. Зазвичай їхнє навчання поєднується з іншими видами діяльності: науковою роботою, участю в

спортивних секціях, мистецьких гуртках і колективах, а на старших курсах – епізодичною роботою. Тому в системі ціннісних орієнтацій студентів переважає діяльнісний компонент. Як наслідок, студентська молодь зосереджує свою увагу на досить обмеженому переліку цінностей, які, на її думку, є актуальними сьогодні.

Ціннісні орієнтації є важливим елементом формування життєвої позиції та поведінки кожної людини, вони допомагають зорієнтуватися в світі та зрозуміти, що важливо для себе і для інших людей. Ціннісні орієнтації визначають цілі, які людина ставить перед собою, допомагають зробити важливі життєві вибори, впливають на мотивацію та здатність до саморозвитку.

Крім того, ціннісні орієнтації можуть впливати на ставлення людини до соціальних проблем, на її міжособистісні стосунки, на спосіб взаємодії з оточуючим світом. Вони є важливим елементом формування культури та моралі суспільства в цілому.

Отже, ціннісні орієнтації є важливим інструментом формування життєвої позиції та поведінки людини, вони допомагають зорієнтуватися в світі та зрозуміти, що важливо для себе та інших людей.

Список використаних джерел:

1.Боришевський М. Й., Пилипенко Л.І., Пенькова О.І та ін. Виховання духовності особистості : навчально-методичний посібник/ За заг. ред. М. Й. Боришевського. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 39 с.

2.Галузяк В. М. Ціннісні орієнтації в структурі особистісних чинників педагогічного спілкування. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Вінниця, 2009. №29. С. 86.

3.Місенг Д. В. Вплив ціннісних орієнтацій на стиль життя особистості : дис. ... канд. психол. н. Київ, 2020. с.60.